

УКРАЇНСЬКЕ СУЧАСНЕ СКРИПКОВЕ ВИКОНАВСТВО У КОНТЕКСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

Робота подає характеристику сучасних інноваційних методів навчання та виконавства, розглядає методи їх застосування. Відкриваючи щось нове, кожен педагог стає чарівником, що проводить учня виконавця у цікаву музичну країну. Ми повинні виховувати справжнього потенційного музиканта-виконавця. Мистецтво виконання потребує не стільки емоційної щирості та безпосередності, переживань, скільки ілюзії тонкої щирості та безпосередності. Адже мистецтво – це гра! Ми тільки граємось у той чи той характер за допомогою інструмента.

Ключові слова: *інноваційні методи, педагогічні системи та методики, творчий потенціал особистості, інтелектуальні та мистецькі можливості, талановиті діти, скрипка, естетичні та художні інтереси, сучасне скрипкове виконавство.*

Любіть і вивчайте велике мистецтво музики, воно відкриє вам цілий світ високих почуттів, думок, пристрастей. Воно зробить вас духовно багатими, чистішими. Ви побачите життя в інших відтінках і фарбах. І ми не один раз переконувалась, що тільки з таким ставленням до мистецтва музики людина зможе присвятити своє життя музичній педагогіці. І якщо вчитель став на цю дорогу, то повинен намагатись відчутти до кінця незвичайну природу музики, пізнати всю силу її дії на людину, всі її таємниці. І одночасно, знаходячись у безперервному пошуку, наполегливо вчитись тому, як передавати ці перлини своїм учням.

Я завжди думаю, що починати вчити дітей грі на скрипці і залучати їх до мистецтва потрібно з раннього віку. Багатолітній досвід переконує мене, що до кожної дитини, незалежно від її здібностей (і навіть в тому випадку, коли у неї немає спочатку помітного потягу до музики), можна знайти відповідний підхід,

«підібрати ключики» для входження в країну музики. Секрет того, що прийнято називати вмінням займатися з маленькими дітьми, полягає у здібностях педагога, щоб, не відриваючи дітей від природної для їх віку «ігрової фази», непомітно ввести у світ звуків, пробудити в них любов до музики.

Разом з необхідними для спілкування словами і фразами ми в вчимо дитину любити рідну мову, відчувати її поезію і красу. І тому дуже важливо знайомити маленьких скрипалів з мовою музики. Людині має бути доступне не тільки читання літературних творів, але і слухання шедеврів музичного мистецтва, їх розуміння. Музика, напевне, як жодне інше мистецтво, допомагає зробити людину добрішою, збагачує її життя. Мова музики інтернаціональна і не потребує перекладу; в водночас вона здатна передати найтонші почуття, які деколи неможливо передати словами. Тому недаремно говорять: музика починається там, де закінчуються слова.

Запалити, «заразити» дитину бажанням оволодіти мовою музики – найголовніше завдання педагогів. Тому потрібно розбудити приховані можливості і таланти, які ще не проявилися і сплять у дитині. Для цього необхідно передовсім захопити дитину своєю любов'ю до музики. І тоді «засвучать» для неї тисяча речей, які ще вчора їй здавалися нецікавими. Світ відкривається по-новому.

Я вважаю, що вчити гри на скрипці і залучати до мистецтва треба всіх дітей, тому що немає, або майже немає абсолютно нездібних. Кожну дитину природа чимось наділила. Вчити треба всіх і тому, що в розвитку дитини дуже часто стається несподіване. І важко передбачити, як розвинуться у людині її здібності. А те, що вони є в кожному, – це безсумнівно. В підсумку моїх спостережень Я впевнилась, що діти всі здібні, але хтось більше, а хтось менше.

Серед тих, хто приходить до мене з метою навчитися грати на скрипці рідко зустрічаються діти, які самостійно потягнулись до музики. Частіше їх приводять батьки, які хочуть дати музичну освіту своїм дітям. Я не відмовляю нікому, виходячи зі свого принципу: немає бездарних дітей, нездібних до музики, є діти нерозкриті. І що здібніша дитина, то більше буває вона закрита в

собі, а це значить, що тим важче буде виявити її здібності. З самого початку викладачеві важливо зрозуміти індивідуальні особливості дитини. Вони розкриваються не відразу. Часом проходить рік чи два поки я зможу виявити індивідуальні особливості дитини, які показують, на яку дорогу її спрямувати. Буває, що вже на другому або третьому році навчання я бачу, що перспектива музиканта-професіонала для цього учня дуже сумнівна. Але хіба це значить, що треба кидати заняття? Звичайно, ні. Проте різниця професійного музиканта від просто грамотної людини, яка любить музику, диктує різні принципи і засоби навчання. Навіть для навчання тих, які, як я вважаю, в майбутньому зможуть стати професійними музикантами, існує багато різних методів навчання. Але нікого – ні яскраво здібного, ні того, кому важко даються ази, не можна відкинути. Навпаки, обов'язок викладача зацікавити дитину незалежно від здібностей, тому що головна місія його – виховати Людину.

Як зацікавити дитину? Адже їй властиві передовсім чуттєві враження і переживання. Тому викладання має бути яскравим і образним в першу чергу і логічним в другу.

Викладач повинен пам'ятати, що маленька дитина, яка не знайома з музичною літературою, тим не менш уже має свій характер, темперамент, а значить, і майбутні прив'язаності до тієї чи тієї музики. Я стараюся іти за дитиною, за її інтересами. Тому намагаюсь берегти любов дитини до музики. А інтерес і любов – взаємопов'язані. Нема зацікавленості без любові і нема любові без зацікавленості. Те, що любиш – цікаво, те, що не любиш, – не може бути цікавим. Я не нав'язую дитині свою думку, а йду за її прагненнями і мимоволі направляю її. І це один з важливих принципів викладання. Він допомагає зберегти у дітей прагнення займатися музикою. Потрібно підтримувати вогник зацікавленості, роздуваючи його у вогонь любові.

Долучаючи дитину до музики, треба вести урок на «високому рівні» під час уроку розкривається таке велике поле діяльності, що відволіктися, хоча б на секунду, у них немає ніякої можливості. Тут викладач зобов'язаний виявити повне володіння матеріалом, проводити заняття за наперед обдуманим планом.

Як розбудити дитину до творчості і заразити її своєю любов'ю до музики і до гри на скрипці одночасно? Потрібно відчувати дитину рівною собі, а деколи і вище себе – здібнішою, по-дитячому мудрішою. Не знаю, хто більше має вважати себе учнем, а хто вчителем. Жоден педагог не повинен думати, що він знайшов свій метод, який апріорі може підійти для кожного учня. В педагогіці немає нічого статичного, жодна педагогічна знахідка не може стати аксіомою, яка підходить для всіх учнів.

Висновки. Я переконана, що початковий етап навчання гри на скрипці є вирішальним для майбутньої долі музиканта так, ніби посадити насіння, із якого з часом виросте в дерево.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Малашевська І. Гедоністичний принцип музичного навчання дошкільників і молодших школярів із використанням музикотерапії. *Педагогічні науки*. 2014. № 61–62, с. 65–71.

2. Пасічник І. Інформатизація та психічний розвиток. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія і педагогіка»*. Острог, 2004. Вип. 5. С. 8–16.

3. Гришина Т. Соціально-психологічний вплив інтернету як засобу комунікації та формування нової інформаційної культури особистості в Україні. *Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки*. 2014. № 1–2. С. 89–94.

4. Коломієць І. Музична педагогіка та виконавство: *збірник статей* / упор. Серотюк П. ; за заг. ред. Семешка А. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2008. 64 с.

5. Завалко Е. Самостійна робота скрипаля: посібник для учнів та їх батьків : навч.-метод посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 128 с.